

BRUGGE-MARIASTAD / PERSTEKST

bij de inzegening van het gerestaureerde Mariabeeld en bijbehorende sokkel
Mariastraat 64 - 8000 Brugge
op donderdag 21 november 2024 om 18 uur
Willy De Four (secretaris BMS)

Beste vrienden van Brugge-Mariastad, sympathisanten en buurtbewoners,

Vandaag 21 november vieren wij het feest van Maria Presentatie. Dit is de oude naam voor de Opdracht van de Heilige Maagd Maria in de tempel van Jeruzalem. Voorafgaand aan de inzegening wil ik eerst een woordje uitleg geven over dit feest. Volgens een oude overlevering zou Maria in haar jeugd zijn aangeboden (opgedragen) als tempelmaagd.

Het apocriefe proto-evangelie van Jacobus vertelt dat Joachim en Anna hun dochter Maria op driejarige leeftijd aan God opdroegen en haar als tempelmaagd presenteerden in de tempel van Jeruzalem, het middelpunt van joodse godsdienst. Daar zou ze tot haar twaalfde jaar de priesters en levieten in hun cultische taken hebben bijgestaan

Joachim en Anna konden eigenlijk geen kinderen krijgen. Zij smeekten God om een nakomeling en deden Hem de belofte dat zij een eventueel kind weer aan Hem zouden afstaan. Het gebed werd verhoord en Joachim en Anna kwamen hun belofte na en brachten hun dochter naar de tempel. Toen ze twaalf geworden was, de leeftijd van de menstruatie, moest ze tempel weer verlaten opdat ze de heilige plaats niet zou verontreinigen. Menstruerende vrouwen waren volgens de joodse wet namelijk cultisch onrein. Het proto-evangelie van Jacobus vertelt verder dat Maria, nadat ze de tempel had verlaten, werd toevertrouwd aan de zorg van de weduwnaar Jozef. Alhoewel het relaas nooit officieel door de Kerk is erkend viert zij toch jaarlijks de 'Presentatie van de Heilige Maagd'. In de Romeinse ritus vindt die gedachtenis plaats op 21 november. Daarmee gedenkt de Kerk dat Maria, vervuld van de Heilige Geest, vanaf haar Onbevleete Ontvangenis geheel aan de Heer was toegewijd. Sinds de achtste eeuw wordt Maria Presentatie in het Oosten gevierd. Later introduceerden geestelijken uit

Constantinopel het feest in het Westen. In 1585 plaatste paus Sixtus V de gedachtenis op het Romeinse Calendarium.

Historiek van het huis en het Mariabeeld.

Dit huis is reeds 3 generaties in handen van de familie De Koninck. In 1922 kocht grootvader De Koninck het huis en baatte er een beenhouwerij uit. Op foto's uit dit jaar kunnen we vaststellen dat het Mariabeeld toen reeds aanwezig was, Het is dus meer dan 100 jaar oud. In 1929 werd het beeld een eerste keer aangereden door een Antwerpse verhuiswagen waarbij de armpjes van het Kindje Jezus werden afgerukt. Geen sprake van een verzekering, beenhouwer Armand oordeelde dat hij het beeld kon herstellen met gips en schapenbeentjes en zo gebeurde het.

In 1952 nam zoon Valère De Koninck, een bakker, zijn intrek in het hoekhuis en opende een bakkerij. zij hadden enkele grote klanten zoals de Minnewaterkliniek, het Sint-Janshospitaal, de papnunen op het Wijngaardplein en de werkloosheidscontrole in de Arsenaalstraat. Na enkele jaren bleek het pand dan ook te klein te zijn zodat een uitbreiding noodzakelijk was. In 1969 werden twee huisjes aangekocht in de Wijngaardstraat nrs 3 en 5, palend aan het ouderlijk huis van Jean-Luc Dehaene en omgevormd tot werkplaats van de bakkerij. Het was dus een constant heen en weer geloop van de werkplaats naar de winkel met manden broden, boterkoeken, lukken en taarten. Zoon Marc De Koninck nam de zaak over, maar in 1991 schakelde hij over naar een koude bakkerij (Sint-Aubertusbakkerij). Door deze keuze was het atelier in de Wijngaardstraat overbodig en werd het verbouwd tot een winkel met daarboven een appartement. De hoekwinkel bleef nog een bakkerij tot augustus 2010. Toen besloot de eigenaar het pand af te breken, de gevel zou behouden blijven en op gelijkvloers zou een horecazaak komen en erboven een duplexappartement. Het bestaande Mariabeeld zou teruggeplaatst worden, maar moest gerestaureerd worden daar de tand des tijds goed zijn werk had gedaan, veel schade door corrosie, en afgebroken handjes van het Kindje Jezus. Het beeld was volledig vervuild en vertoonde enkele lacunes. In overleg met de eigenaar sprak Brugge-Mariastad restaurateur Daniël De Wispelaere aan om het beeld, de sokkel en het baldakijn te restaureren. Het beeld werd opgekuist en behandeld met een steenversteviger, de lacunes werden aangevuld, alles werd herschilderd en gevolgd door een hydrofuge behandeling. De eigenaar besliste om geen nieuwe handjes te laten aanbrengen omwille van de prijs. Dit alles gebeurde in 2013.

Op 3 juni 2021, meer dan 3 jaar geleden werd in de vroege ochtenduren de sokkel en het Mariabeeld aangereden door een vrachtwagen. Vluchtmisdrijf van de dader en geen getuigen. Buurtbewoners zagen brokstukken op de grond liggen en de eigenaar werd verwittigd. De politie en de vroegere restaurateur Daniël De Wispelaere werden verwittigd. Volgens de politie stond het beeld nog tamelijk stabiel maar zij adviseerden om Brugge-Mariastad te verwittigen. De secretaris van de vereniging ging na de middag de toestand ter plaatse bekijken. De haak waarmee het beeld was bevestigd was zichtbaar. Politie en brandweer werden opgeroepen om de stabiliteit van het beeld te controleren. Bij de eerste interventie van de brandweer vielen brokstukken naar beneden en werd het beeld weggenomen. Na overleg met Daniël De Wispelaere werd het beeld in bewaring gegeven bij restaurateur Wim Van Roye uit Waardamme. Na goedkeuring van de prijsofferte kon de restaurateur aan de werkzaamheden beginnen. Maar helaas werd de restauratie steeds maar uitgesteld, enerzijds door corona en

anderzijds door het vele werk van de restaurateur. Op vraag van Brugge-Mariastad werd het beeld enkele maanden geleden gerestaureerd en teruggeplaatst zodat het vandaag kon worden ingezegend tijdens het jubileumjaar van Brugge-Mariastad.

Iconografie

Het pas ingezegende beeld wordt gecatalogeerd als Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart. Deze devotie is ontstaan in Frankrijk te Issoudun. Daar werd in 1854 door priester Jules Chevalier de congregatie van de missionarissen van het H. Hart van Jezus opgericht. Men was ervan overtuigd dat door de devotie tot het H. Hart te combineren met de devotie tot Maria de gelovigen hun geloof beter zouden beleven.

Maria draagt hier geen kroon en wijst naar het H. Hart van Jezus. De Moeder Gods draagt traditioneel een sluier en een lang kleeid met daarover een mantel vallend in rijke plooien. Op haar linkerarm zit haar zoon die zij met haar rechterhand vasthoudt. Het Jezuskind houdt zijn armen wijd open naar de mensen. Dit is typisch voor een interbellum Jezuskind. Door deze houding aan te nemen verwijst Jezus, als redder van de mensheid, naar zijn toekomstige kruisdood. Deze iconografie is tussen de beide wereldoorlogen ontstaan, het beeld stond hier reeds in 1922. Mogelijks kwam het beeld tot stand uit dankbaarheid van vrijwaring van bombardementen tijdens WO I. In de nacht van 16-17 juni 1918 viel er een bom in de nabijgelegen O.-L.-Vrouwekerkhof-Zuid met als dodelijk slachtoffer de onderpastoor van de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Het natuurstenen beeld staat op

een witstenen console of kraagsteen versierd met opkrullende acanthusbladeren ondersteunend een afgeschuinde uitkraging. Madonna en Kind staan op een wolkenveld en worden bekroond door een witstenen schelpvormig baldakijn.

Het mariale erfgoed van de Katelijnestraat

In deze straat telt men 10 Mariabeelden met een verschillende iconografie en dan heb ik nog niets verteld over de site in de Rode-nonnenstraat, een doodlopend straatje in de Katelijnestraat waar zeven kapelletjes staan die toegewijd zijn aan Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten en hoogdringend moeten gerestaureerd worden. We hopen in 2025 op een restauratie.

Met deze positieve boodschap wil ik afsluiten en kan. Adelbert Denaux danken voor deze inzegening alsook de eigenaar Marc De Koninck voor zijn samenwerking met Brugge-Mariastad en zijn bekommernis voor het mariale erfgoed. Dank aan alle aanwezigen en graag biedt Brugge-Mariastad u op deze koude avond een jenever met een lukke van de firma Destrooper aan.

Van harte.

De Four Willy,
secretaris Brugge-Mariastad vzw